

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 180 (3044) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 augusztus 11

Adjunk szívesen meleg ruhákat harcoló honvédeinknek

A Kormányzó Ur hitvese rádiószózatot intézett az ország lakosságához

(MTI) Vitéz nagybányai Horthy Miklósné, a kormányzó úr hitvese hétfőn délután 18 óra 35 perckor rádiószózatot intézett a magyar társadalomhoz. A Főméltóságú Asszonyt a MTI és a Rádió Sándor-utcai székháza előtt vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter, valamint Lukács Béla és Antal István dr. tárcanélküli miniszterek fogadták. Az épület bejáratánál a Főméltóságú Asszonyt vitéz Náray Antal, a MTI és Rádió elnöke fogadta. A Főméltóságú Asszony vitéz Horthy István kormányzóhelyettes társaságában jelent meg a MNT székházában. A főméltóságú asszonyék a fogadás után együtt mentek a 3. stúdióba. Ebben a stúdióban hallgatta végig az előadást a kormányzóhelyettes hitvese és a három miniszter. A közel félórás beszéd elhangzása után a Himnusz és a Rákóczi-induló akkordjai esendültek fel. Az előadást a filmhíradó számára is felvették. A Főméltóságú Asszony a következőkben fordult a magyar néphez:

— Kérő szóval fordulok ismét a magyar társadalomhoz, de ezúttal nem csupán a keresztény szeretet és az irgalmasság nevében, hanem azért, hogy mindenkit személyileg érdeklő, szinte családi magyar kötelességekre emlékeztessék. Kérek a messze keleti arcvonalon küzdő magyar honvédeknek, aki szent kötelességet teljesít; aki távol családi tűzhelyétől védi otthonunkat és biztosítja mindnyájunk zavartalan életét s aki testvérünk, léjünk, gyermekekünk... Kérek az itthonmaradottaknak, hogy megmentsük őket a rájuk nehezded gondtól, amíg szeretleik az ősi magyar helytállás vitézi kötelességét teljesítik. Kérek azoknak a gyermekeknek, akiknek édesapjuk, családjójuk és eltartójuk a háboru véres kényszerűsége miatt a legtöbbet adja értelmük és a hozzáért: kérek a hadiárvánknak! Mert ők ebben a magyar házában nem lehetnek számkivetettek, ellelejtettek, hiszen ők a nagy áldozat terhének igazi hordozói, akik megbecsülést, támogatást érdemelnek és — tudom! — kapni is fognak.

— Magyarország háboruban áll s a nagy küzdelemnek bizony következményei is vannak, amelyeket kivétel nélkül erős lélekkel, segítő akarat-tal és becsülettel kell vállalnunk. Ugy érzem, hogy minden igaz magyar szívében hordott kívánságot teljesítek, amikor szükségét érzem annak, hogy az állam eddig is minden évben meg-

indított és ezidén is megindítandó segítőakciókon kívül élére álljak a háboru pusztítását jövátévő mozgalomnak és minden magyar testvéremhez, mint egy nagy családhoz forduljak, megmondván, hogy mikor, mivel és miképpen tudunk a legjobban segíteni. Ne felejtjük el, kedves hallgatóim, hogy a nemzetünk létéért folyó háborut két arcvonalon vívjuk meg: a honvéd odakünn, az itthonmaradottak pedig a polgári kötelességteljesítés arcvonalán. És ne felejtkezünk meg arról sem, hogy a belső arcvonalnak ugyanolyan szent, megmásíthatatlan és elodázhatatlan feladatai vannak, mint a harctéren küzdő katonaságnak.

— Kérek mindenkit, hogy érezze velem együtt és fogadja meg a segítség kötelességét!

— Sok és sokféle tennivalónk van. Elsősorban gondoskodnunk kell a katonák itthonmaradt hozzátartozóiról, tehát adakoznunk kell a megindítandó háborus téli segélyakcióra. Második mélyseges erkölcsi kötelességünk pedig azt követeli tőlünk, hogy biztossítsuk a hadiárvaik nevelését, még pedig úgy, hogy ne érezzék pótolhatatlan veszteségüket, hanem emelt fővel foglalhassák el a dolgozó társadalomban a tehetségüknek megfelelő helyet, mint olyan emberek, akiknek elvéülhetetlen jogotmük van az egész nagy magyar családdal testvéri meleg együttérzésére és támogatására. Vegyünk tehát részt a második akcióban is, amely némileg kárpótolja a hadiárvaikat édesatyjuk, gondviselőjükk elvesztéséért!

— Végül felhívom a figyelmet a Honvédség közeli téli ruhagyűjtő mozgalmára, amely a három akció közül időben a leghamarabb kezdődik. Az ezután elmondandómban erőre! a téli ruha gyűjtésről kívánom tájékoztatni kedves hallgatóimat.

— Kétszavam mindenkinek szól, de leginkább azoknak a férfiaknak, akik itthon, nyugodt kényelmet biztosít: polgári környezetben és nem a minden percben rájuk váró veszedelmek között végzik napi munkájukat. És szólok minden anyához, hitveshez, asszony- és leánytestvéremhez is, hiszen mi nők ismerjük legjobban azt az aggódó szeretetet, amellyel hozzátartozóinkat az élet veszedelmeiből, de különösen a harctérről visszavárjuk. A megérzés biztosságával mi tudjuk legjobban: mi-lyen boldogító hivatás segíteni, meg-óvni őket a kegyetlen téltől és azzal a meggyőződéssel gondoskodni róluk,

hogy gondoskodásuk el is ér hozzájuk, mintha csak itt volnának mellettünk.

— Az állam minden emberileg lehetőleg megadott az itthonmaradottaknak, a hadiárvánknak és a harcoló katonáknak. Honvédségünk és — különösen annak most is odakünn tartózkodó része — kitűnően felszerelt és az ország teljesítőképességének határáig lehetőleg minden szükséges holmival ellátott hadsereg. De egyetlen katona, még a nálunk hatalmasabb nemzetek katonája sem, nélkülözheti a társadalom támogatását és a szeretők szívek gondoskodását, mert ez a láthatatlan erő kiegészíti és lebirhatatlan lelki fegyverekkel gazdagítja felszerelését. Ezenfelül tény az, hogy a háborus, beszerzési nehézségek miatt honvédségünk még a legjavgyobb áldozatok árán sem tudja teljes mennyiségben beszerezni a szükséges téli holmikat, mert ezen a téren a nyersanyaghiány van. Így nagyra kell értékelni azokat a téli holmikra is szükségük lesz a honvédségnek, amelyek ma — talán fölös mennyiségben és használaton kívül — a polgári társadalom tulajdonában vannak. A nehézségek nagyok, de a magyar társadalom megfogadja kérő szótát és eleget tesz felhívásomnak, akkor már nagyon rövid idő alatt és aránylag könnyű szerrel kiküszöbölhetjük ezeket a nehézségeket.

— És itt mindjárt meg kell mondanom nemcsak az a fontos, hogy mindenki minél többet és jobbat adjon, hanem az is, hogy helyesen és okosan adjunk s olyasmit juttassunk katonáinknak, aminek vitéz honvédségünk valóban hasznát is veheti. Ezért szeretném élő szóval is tájékoztatni kedves hallgatóimat arról, hogy mit és hogyan adjanak.

— Elsősorban szükség van bármilyen huzattal ellátott egy-, két-, három- vagy ötujjas szőrmekezttyűre. Megfelel a gypajukezttyű és a sikezttyű is. Csak az a fontos, hogy a kezttyűk két és feles nagyságnál kisebbek ne legyenek.

— Ezenkívül kötöttsszövött, meleg akóféhéremű kell, minél nagyobb számban. Ezek közül leginkább az ugyrevezett jáger-alsónemű, ruholóver, szvetter, ujjas vagy ujj nélküli kötött gypajumellény alkalmas a célra. Gyűjtsünk továbbá szőrmesapkákat. A honvédségnek megfelelő minőségű szőrmesapka, leginkább pedig az Altdőn és Erdélyben viselt szőrmekezttyű. Előlebből sok vidéki házában akad fölös darab s így még a

szegényebb ember is értékes adománnyal járulhat honvédeink egészségének megvédéséhez. Fülvédők, nyaksálak, hősapkák és érmelegítők minden családban találhatók, ahol a fiatalok télisportot űz. Nézzünk utána, mennyit adhatunk ebből a holmból az érettség harcoló katonáknak!

— Gyűjtsünk össze minél több lábszármelegítőt, vadászharisnyát és hasonló lábszárvédőt is — akár lábfejrésszel, akár anélkül! Megfelel erre a célra a vadászok és turisták lábszárvédője éppenugy, mint a labdarugók lábszárharisnyája. Sifelszereléseket és cipőket is kérek katonáinknak! A sítalpak 190—220 cm. nagyságúak legyenek, bármilyen fából és kötéssel, a sicipők pedig legalább 42-es számuak.

— Az orosz téli éjszakák hidege ellen tábori takarókat is kérek! Adjatok bármilyen színű és méretű gypajutakarókat! Mind fel tudjuk használni. Nagy szolgálatot tesz a szent ügynek az is, aki a nap és hó ellen védő szemüveget — napszemüveget, motoros-, autós szemüveget és szemvédőt szolgáltat be harcoló csapataink részére.

— Végül szőrmes mellényekkel kell ellátnunk a katonákat. A szőrmebélések éppen olyan jók erre a nemes célra, mint az ugynevezett mészadókabátok, vagy az Erdélyben használatos bőr- és szőrmemellények, a riviit bekecskek, egyéb bundabélések, egyes szőrmes bőrök és más hasonlók, amelyekből mellény, kezttyű, vagy sapka készíthető. Tudom, sokat kérek magyar testvéreimtől, amikor elvárom, hogy esetleg mondjanak le a nekik kedves egyik-másik, vagy talán egyetlen télibundáról, de gondoljátok meg asszonyok és lányok, milyen csekély és könnyen elviselhető lemondás ez a harcoló férfiak áldozatához képest!

— Nagyon fontos, hogy a páros holmit — cipőt, érmelegítőt, harisnyát, kezttyűt, sítalpat, lábszárvédőt, — párosan összeerősítve, illetve összevarrva szolgáltatassuk be, mert ezzel fölösleges munkától és késedeletől kiméljük meg a gyűjtőket.

— Honvédeink legszívesebben olyan cikkeket fogadnak, amelyeket lehetőleg már nem kell átalakítani, vagy javítani, mert ez a leggyorsabb segítség. Az se tartózkodjék azonban az adakozástól, aki csak javítható, vagy újra feldolgozható cikkeket tud adni. Ilyenek a különféle gypajufonalak, a fellépés és tonás révén új fonalak előállítására alkalmas hasz-

rált, vagy kopott gyapjurohák (szővetek) és gyapju kötszövött áruk (pullóver, szvetter, kötött ruhák) és a többi. — Kétszer ad, aki gyorsan ad, de háromszor ad, aki használhatót ad!

— Adjatok, mert semmi sem vész kárba és minden darab eléri rendeltetésének helyét! A rögtön felhasználható téli holmit haladéktalanul továbbítják, a többit pedig szakszerűen átalakítják vagy nyersanyagként új ruhadarabok készítésére használják fel. Ami esetleg a honvédség céljának nem felel meg, azt az arra rászoruló szegények kapják meg. Egyetlen deka fonálnak sem szabad elvesznie, hiszen minden meleg holmi élet és egészséget jelent, mígyar emberek életét és egészségét.

— Az adományozók minden egyes tárgy után elismervényt kapnak s a gyűjtést végző szervek a legszigor-

rub ellenőrzéssel biztosítják a ma-napság annyira értékes téliholm be-szállítását, kiválogatását, eljuttatását a csapatokhoz, szóval a minél telje-sebb eredményt. Egyébként megjegy-zem, hogy a gyűjtéssel megbízott ka-tonai és polgári szervek az újságok és fahagaszok útján még részlete-sebben fogják a közönséget az aug. 25-től szeptember 5-ig megtartandó téliruhagyűjtésről tájékoztatni.

— Szentül hiszem, hogy a magyar társadalom most is ugyanugy meg fog érteni engem, amint megértett eddig is, amidőn segített letörölni a könnyeket és enyhíteni a szegénység keresztiének terhét. De most még nyomatékosabban kérek mindenkit, hogy adjon, mert ennek a gyűjtésnek az eredménye ugyanolyan fontos, mint egy megnyert csata. Gondoljatok azokra, akik most ezer vagy két-ezer kilométer távolságban arra ké-

szülnek, hogy a legzordabb téiben is hősi módon megállják a helyüket, mert ezt kívánja tőlük a nemzet ér-deke és a keresztény világ védelme! Gondoljatok rájuk, akik mindennap szembenéznek a halállal, amely fey-verekekből és az orosz síkság tagyos árnyékaiból leselkedik rájuk!... Gon-doljatok magyar hazánkra, amelynek biztonságát és területét most odakint kell megvédeni, hogy a győzelem ün-nepén együtt örvendhessünk vissza-térő katonáinkkal. Hazatérnek, mert most a szeretet meleg ruhájával véd-jük meg őket az elemek viszontagsá-gai ellen...

— Adjatok, mert csak az a nemzet re-mélhet boldogabb jövődőt, amely tettel, áldozattal, adakozással és ön-zetlenséggel is tud harcolni!

— Adjatok, hogy méltók legyünk Hozzájuk, akik vérükkel váltják meg a magyar népet!

Még komolyabbra fordultak a bombay-i zavargások

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a Mackay rádió bombay-i jelentése szerint a britek most már sorkatonaságot is felvonultatnak, hogy a zavargókat elsősorban Bombay városában elnyomják. Egyedül Bombayban a munkások 18 gyapotmalomban szüntették be a munkát. Bombay valamennyi piacán szünetel a kereskedelem. Az Ahmed Abadi nagy szövökzpontban hatalmas sztrájk tört k

Washingtoni NST jelentés szerint az egész amerikai közvélemény az indiai események hatása alatt áll. Az Egyesült Államokban az a vélemény, hogy a kihirdetett sztrájk továbbterjedését nem tudják megakadályozni és a sztrájk terjedésével így számolni kell. India számos helyén kihirdették az ostromállapotot és az utazást a lehetőséghez mérten korlátozták. Bombay katonai megszállás alatt van. Az utcákon géppuskák, megerősített őrszemek és készültségek cirkálnak.

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A bombay-i zavargások hétfőn a késő esti órákban a város északi részében még komolyabbra fordultak — jelenti a brit hiriroda. A rendőrség több helyen fegyverét használta. Legújabb megállapítás szerint hétfőn 60 embert szállítottak kórházba lőtt sebbel. Ujabb 4 ember halt bele sérülésébe, amivel 15-re emelkedett Bombayban a halálos áldozatok száma. Hétfőn délután több helyen újabb munkabeszüntetések voltak.

Göbbels miniszter nagy beszédet mondott a második arcvonalról

Bc. línból jelenti (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Göbbels dr. nyugatnémetországi látogatása során beszédet mondott, melyben hangzott, hogy Németország számára most a legfontosabb a keleti hadviselés és éppen ezért nyugaton bizonyos foku lábhozott fegyverrel áll. Beszámolt azután a német haderőnek a keleti hadszíntéren elért nagy sikereiről és a német buvárhajónak a világtengereken elért óriási jelentőségű sikeres tevékenységéről. Kitért azután a második arcvonal kérdésére.

A Szovjet kétségbeesett helyzetében sürgeti a második arcvonal felállítását, de a plutokraták most rossz helyzetben vannak és ezért mindenféle kétségbeesett kísérlettel megpróbálkoznak, elsősorban a polgári lakosság ellen intézett megfélemlítő bombatámadásokkal. Washingtonban és Londonban készüljenek fel arra, — mondotta. — hogy esetlegesen partraszállási kísérletük esetén az első Dünkirchennél sokkal nagyobb szabású Dünkirchen várokozok rájuk. Ha megkísérelnék a partraszállást, minden szükséges intézkedés megtörtént már kellő fogadtatásunkra. Churchillnak az az állítása, hogy nem számítanak a német sikerek, mert az utolsó ütközetet ugyanis Anglia nyerte meg, nevezetesen, nem is érdemes vele foglalkozni. Churchill ezorult helyzetében Nyugatnémetország és a partvidék ellen is megfélemlítő támadásokban keres menedéket. E területék lakosságának még nehéz napokat kell átélni, de biztosan diadalmaskodik e nehézségek fölött épügy, mint az elmúlt tél nehézségei fölött. Sohasem lehetett időszerűbb Nitsche mondása: *ami nem végez velünk, az meghettözi erőnket.*

Lapzártakor jelentik:

13 angolszász hajót súlyosztettek el a német tengeralattjárók 80 ezer tonnával

Sztalingrad előtt állanak a német csapatok. Indiában már brit sorkatonaság harcol a felkelők ellen

Berlinből jelentik: (NST) A német hadsereg támadása már megindult Sztalingrad ellen. Valószínű, hogy a szovjet nagy táborj erődtítéseket létesített, de berlini katonai szakértők anélkül, hogy jóslani akarnának, kifejezést adnak annak a nézetüknek, hogy a német hadvezetés minden kétséget kizáróan eléri a kitűzött célt.

A Pest különtudósítója jelenti Zürichből, hogy Stockholmon át érkező jelentés szerint a Szovjet már megkezdte Anapa és Novorozsjszk feketetengeri hadikikötők kiürítését.

Zürichi NST jelntés és moszkvai közlés alapján arról számol be, hogy az orosz katonai körök számolnak azzal, hogy a német krimi hadsereget rövidesen harcbanvetik a kaukázusi csatában. Állítólag a Krim félszigetről már elindultak az első német kötelékek.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A párizsi német megszálló csapatok parancsnoka közölte a lakossággal, hogy legutóbb több kommunista merényletet követte el a német megszállócsapatok ellen. Ennek következtében agyonlőttek 93 terroristát. A felhívás figyelmezteti a lakosságot, hogy ha az erőszakos cselekmények nem szűnnek meg, olyan intézkedések következnek, amelyek érintik az egész lakosságot.

Bukaresti OFI jelentés szerint a ro-

mán rendőreég vasárnap széleskörű ellenőrzést rendezett a fővárosban és a nagyobb vidéki városokban. Több ezer embert letartóztattak, legnagyobb részét olyanokat, akik vétettek a kormány-nak, az ország nyugalalmáról kiadott legújabb rendelete ellen és akik nem tettek eleget katonai kötelezettségeiknek.

Ujabb nagy győzelmeket arattak a német tengeralattjárók

A Német Távirati Iroda lapzártakor a következő különjelentést adta ki:

A véderő főparancsnokság jelenti: Német tengeralattjárók három napon keresztül támadtak egy repülőgépekkel

és rombolókkal erősen biztosított hajókaravánt. Ezek a tengeralattjárók mind első ízben futottak ki támaszpontjaikról s így győzelmük annál értékesebb. Elsúlyosztettek a karavánból 6 szállítóhajót, 1 rombolót és megrongáltak 7 másik hajót. Más német tengeralattjárók az Atlanti Óceánon az amerikai partok közelében összesen 7 szállítóhajót súlyosztettek el, 3 másikat és 1 rombolót megrongáltak. Elsúlyosztettek összesen 10 hajót 90.200 tonna ürtartalommal és megrongáltak 10 hajót.

Washington. (Bud. Tud.): King tengernagy a sajtóértekezleten közölte, hogy az amerikai flotta támogatja a Salamon szigetekén végrehajtott partraszállási hadműveleteket. Ezeknek a hadműveleteknek célja a Salamon szigetek legdélekeletibb szigetének, Tullaginak megszállása, mert ennek birtoklása az Egyesült Államok és Ausztrália közötti forgalom fenntartására fontos. A tengernagy szerint súlyos természetű hadműveletekről van szó, amelyeknél súlyos veszteségekkel kell számolni. Egyébként közölte, hogy az eddigi harcok során egy amerikai cirkáló elveszett, két cirkáló és két romboló, valamint egy szállítóhajó megsérült.

Apolló Filmszínházban Kedd és szerdán utolsó 2 nap
Muráti Lili, Páger Antal és Bilicsi Tivadar vígjátéka

V E G R E . . .

Csak 3 napig Belvárosi Csak 3 napig
Kölcsönként kastély
2 órai kacagást biztosítanak a szereplők. Főszereplők: Tolnay Klári, Turay Ida, Rajnay Gábor, Ráday Imre, Kabos Gyula, Vaszary Piri.

Szilassy L., Turay Ida, Csontos és Mály Gerő cigányzenés, hangulatos, csupaszív filmje

Hét szilvafa

a CASINOBAN

Egész Indiában fellángolt az angolelles zavargások tüze

Kihirdették az ostromállapotot. Ghandit szigorú őrizet alatt tartják

Genfből jelentik: (Budapesti Tudósító). Ujdelhii jelentés szerint Ghandit szigorú őrizetben tartják, hogy ne érintkezessen híveivel.

Genfből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az Exchange Telegraph bombayi tudósítója jelenti: Minden hinduk nagytanácsának ahabandi székházát megszállta a brit rendőrség és az ott talált okmányokat lefoglalta. Majdnem mindennagyobb városban súlyos zavargások történtek Bombayban és több nagyobb városban bezártak csaknem valamennyi üzletet. A zavargások ellen kihirdették az ostromállapotot. Az indiai angol kormány időközben különválasztotta Ghandit és politikai barátait. Nehrut és Azadot máshová vitték és magát Ghandit is máshelyre fogják szállítani. Az angol árucikkek bojkottja már megkezdődött.

Bombay egyik negyedét fel akarták gyújtani a tüntetők

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit híriroda hivatalos jelentése szerint a bombayi alkormányzóság közölte, hogy hétfőn délután kísérletet tettek Bombay Baroda nevű városrészének felgyújtására. Három rendőrségi állomást felgyújtottak. Ahmed Abadban a rendőrség tüzelt egy diákokból álló gyülekezetre. Néhány személy meghalt.

Gyárak álltak le és iskolák csukták be kapuikat

Bernből jelentik (MTI) A BROT hírszolgálati iroda bombayi jelentése szerint hivatalosan közölték, hogy a bombayi zavargások során megebesült rendőrök közül kettő belehalt sérülésébe. A kongresszusi vezetők letartóztatása miatt több kalkuttai szövetségben abbahagyták a munkát. Bombayban több vilamos és autóbuszjáratot beszüntettek. Egyes iskolák és főiskolák hallgatói sztrájkolnak. Több malomban megállott a munka. A tüntetők közül tíz ember belehalt sérülésébe. (MTI.)

Bombayból jelentik: (OFI.) Bombayban több helyen megszünt a forgalom. Az egyetemi ifjúság és a középiskolások diákság távol tartja magát a tanintézetektől.

1600 letartóztatás történt eddig Bombayban

Bombayból jelentik: (OFI.) A tartományi kormányzóság közlése szerint hétfőn délután mintegy 1600 letartóztatás történt Bombayban. A zavargások több emberáldozatot követeltek. A rendőrség többször rálőtt a tömegre. Részletek hiányoznak. Leghevesebbek a tüntetések Dugong és Dagar városnegyedekben. (MTI.)

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat ujdelhii jelentése szerint a tüntető tömeg áttörte az akadályokat annak a dombnak a lábánál, me-

lyen az alkirály háza áll. A tüntetők ellen a rendőrség lépett fel.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Ste-tani jelenti: Bihar tartomány volt kongresszusi vezetőit letartóztatták jelenti az angol hírszolgálat. — Carachiban betiltották a piacokat. A carachii diákság távolmaradt az előadásoktól. Nyahore államban és Madras tartományban betiltották az indiai kongresszus helyi bizottságának működését. A madrasi tartomány

A szovjetoroszok második arcvonalát, az angolszászok ázsiai támadást követelnek

Osszeomlás előtt áll az egész szovjetorosz kaukázusi védelem

Sanghaiból jelentik: (NTI.) Bradley vezérőrnagy Roosevelt rendkívüli megbízottja a Tairiku Simbun című lap megbízható forrásból származó értesülése szerint Moszkvában titkos tárgyalásokat folytat Kerrel és a szovjet katonai tényezőkkal. A tárgyalásokon a következőkről esik szó: A szovjetnek szóló anyagi támogatás,

miután a második arcvonal megtartását lehetetlennek ítélik. 2. Az angol-amerikai-szovjet szövetség megerősítése. 3. A csendes-óceáni kérdés. Amerika el akarja ismertetni a Szovjettel az Egyesült Államoknak azt a követelését, hogy a Szovjetunió fejtsen ki tevékenységet Ázsiában. (MTI)

Igen súlyos következményei lesznek a német sikereknek

Lisszabomból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Coreio Domingó című lap megállapítja, hogy a szovjet háború katasztrófális méreteket ölt és úgy véli, hogy a német sikerek a közeli napokban igen súlyos következményekkel járnak. A szovjetoroszok elsősorban a második arcvonal felállítását követelik

Keleti és déli irányban terjesztik ki a hadműveleteket a Kaukázuson

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Patajerszki hídtó elfoglalása után a német és szlovák csapatok hadműveletei lélek-

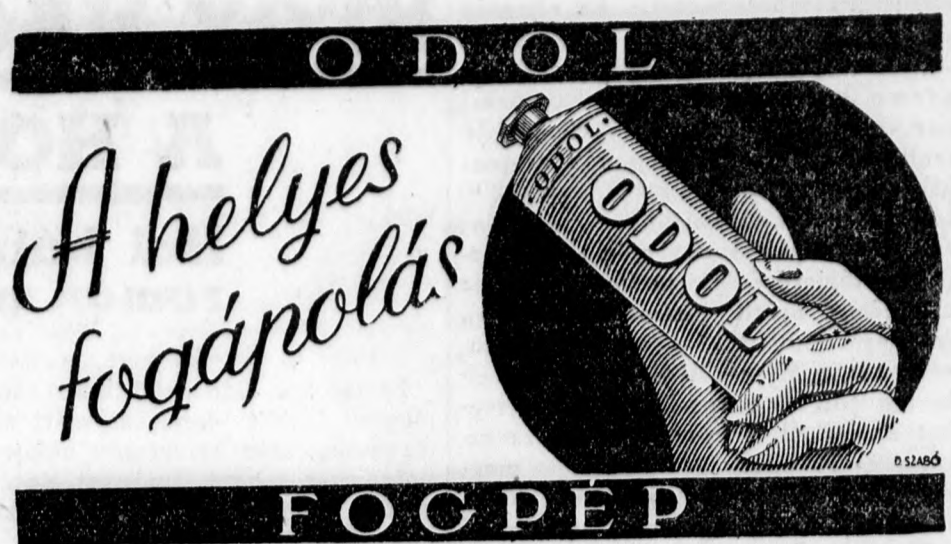
zeteláulító iramban fejlődtek ki keleti és déli irányban. Krasznodar, Maikóp és Pjatigorszk meghódítása után kirejzolódtak a német és szlovák kö-

Pjatigorszk fontos vasuti csomópont német kézen

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: Német gyalogos hadosztályok a légierő kötelékeinek támogatása mellett rendkívüli meneteljesítmények után trópusi hőségben lezajlott kemény harcokban áttörték a Kubántól északra kiépített erős ellenséges állásokat és elfoglal-

telékek előretörésének irányai. E csapatok nemcsak az észak és északkelet felé vivő utolsó olajvezeték fenyegeti, hanem ennél többet. Katonai szakértők megítélése szerint az egész kaukázusi előtér szovjet védelmi rendszere összeomlással fenyeget. A szovjet nagy erőlködése Stalingrádnál arra mutat, hogy az ellenség kész mindenre csak hogy az ottani veszély ne váljon halálos veszéllyé egyúttal egy egész szovjet hadsereg-csoportra is. Ezen a területen már is kezdi megbosszulni magát a szovjet hadvezetőség taktikája, hogy a rzevi és volhovi szakaszon kitart a németek déli hadműveleteinek ellensúlyozására.

ták az ellenség hadiparára rendkívül fontos Krasznodart, Kuban vidék fővárosát és Maikopot, a Kaukázus előtt elterülő olajvidék központját. Gyorscsapatunk délkelet felé irányuló előretörésük során elfoglalták Pjatogorszkot. Az ellenség kétségbeesett ellentámadásait kemény harcokban visszavertük. A nagy Don kanyarulatban bezártunk egy nagyobb

Tisztelettel értesítjük a vámórlésre jogosított n. é. közönséget, hogy augusztus hó 1-től kezdve buza, rozs

vámórlését megkezdjük.

Váradi Malom és lpartelepek R. T. Tamás tábornok-utca
Kocsán János-utca 40
Kocsán János-utca 21. alatti telepeinken.

ellenséges erőcsoporthoz. Az ellenség ismételt kitérés kísérletei eredménytelenek maradtak. A légiőrség eredményesen bombázta az észak-kaukázusi partvidék menti kikötőkben lezajló szállításokat. Német gépek a taupsei kikötőkben elsüllyesztettek egy 4.000 tonnás kereskedelmi hajót és súlyosan megrongáltak egy másik teherhajót. A légiőrség folytatta támadásait az ellenséges vasuti berendezések ellen és megsemmisített egy szovjet páncélcélvonatot. Részről délkeletre az ellenség folytatta támadásait, amelyeket elkeseredett harcokban visszavertünk és 30 ellenséges páncélos megsemmisítettünk. Az egyiptomi harcok pillanatnyilag csak kisebb helyi jellegű tevékenység folyik. Az észak-német partvidék és Nyugat-Németország felett több támadó bombázót lelőttünk. Augusztus 9-én hajnalban a Csatornában ismét összetűzésre került sor német aknaszedőhajók és angol gyorsnaszádok közt. Az egyik gyorsnaszádon telitalálatot értünk el, egy másik kigyalladt.

Délnyugati és délkeleti irányban támadnak a német csapatok

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távírtati Iroda jelenti: A véderő főparancsnokság közli: Krasznodar és Maikop elfoglalása után a német légitámadások főként a Maikop és Tuapoe között több kilométer szélességbe visszaözlő ellenséges hadoszlopok ellen irányultak. Mialatt Krasznodartól délkeletre német páncéloskötélek gyors támadással áttörték a maikopi olajvidéket, más páncélos csapatok erőteljes iramban törtek előre és Mineralni-Vodi vasuti csomópont környékét megtisztították a még ott levő néhány ellenállási fészektől.

Megszűnt a láza és láthatóan javul állapota a súlyosan sebesült Csernák Emmának

Határozott nyomon van a rendőrség

Nagyvárad. Saját tud. A súlyosan sebesült Csernák Emma állapotában kedden délelőtt látható javulás állott be, láza megszűnt és állapota ki-elégítően halad a javulás útján. A mellében lévő golyót most már a legrovidebb időn belül eltávolítják az orvosok.

Csernák Emma a kórház sebesülti osztályán az 1. szamu különosztályában fekszik. Hogy a városban milyen nagy megdöbbenést és részvétet keltett a szerencsétlenség híre, erre jellemző az az óriási érdeklődés, mely a város közönségének minden rétegéből ugyszólván perceként nyilvánul meg a nagybeteg urileány és családja iránt. Kórházi ágyához virágokat küldenek és minden módon részvétét fejezik ki az ismerősök.

A rendőri nyomozás, értesülésünk szerint, határozottan uton halad. Ettől eltekintve, egyes jelek arra vezettek, hogy a nyomok Biharpuspöki községben található, de az erőiesen vezetett vizsgálat itt sem tudott közelebbi adatot alálni a merénlyőre vonatkozóan. Minden jel arra vall, hogy a homályos ügyre pár napon belül teljes világosságot derít a szigorú vizsgálát.

NÉGY NAGYVÁRADI TURISTA

A HORTHY MIKLÓS-CSÚCSON

Hol hálunk az éjszaka? „Itt a közelben” — a román pásztor kalyibájában

II.

Barsától a Horthy Miklós csúcsig megtett 21.374 lépés és elért szintmagasság után szívesen befejeztük volna már a napi turánkat, de éjjeli szállás lehetősége még egy sziklaodú alakjában sem mutatkozott a környéken. A széljárás pedig azt a gyanút keltette, hogy esőt kapunk éjszakára. Biztonságosabb vidék felé kellett tehát igyekeznünk. Előbb azonban megemlítem — mint epizódot — hogy fenn a csúcsra két budapesti barátommal találkoztam, akik onnan már visszatérőben voltak. Kölcsönös volt a meglepetés, mert a Horthy Miklós csúcs nem nevezhető éppen annak a helynek, ahol a más városban élő ismerősök véletlenül szoktak találkozni.

A Horthy Miklós csúcsról délután fél 4 órakor indultunk el. A Rebré 2269 m. csúcsát nyugatról oldalazva jutottunk el a Rebré és a Bukueszka közötti 2122 m. magassági pontra, ahonnan kelet felé letekintve a rendkívül mély völgybe elgyönyörködöttünk az apró, csillogó hegyi tavcskákból és a parányinak látszó legelésző szarvasmarhákból. Akkor még gondolni sem mertünk arra, hogy oda kell szállnunk éjjeli szállásra.

Az el-eltűnő, majd újra felbukkanó kék jelzés mentén haladtunk tovább, majd uzsonnázni megpihentünk a 2056-os magaslaton. Itt egy pásztorfiuval folytattunk beható értekezést az éjjeli tanyázás lehetőségéről. Ez a fiú közölte velünk, hogy az apja „itt a közelben” éppen

ma épített egy teljesen új gunyhót, jó ivóvíz mellett, ott kaphatunk éjjeli szállást.

Tekintettel arra, hogy idáig már újabb 8556 lépést tettünk meg, nehéz, le és fel hullámzó terepen, nem volt már kedvünk a bizonytalanságba tovább menni és ezért elfogadtuk a pásztorfiu nem kevésbé bizonytalan ama javaslatát, hogy „itt a közelben” tanyázzunk le.

Az „itt a közelben” utirányunkból való 4000 lépés kitérőt és kb. 200 m. magasságvesztést jelentett. Egysvőre ott találtuk magunkat abban a völgyben legelésző, kövérre hizott ökrök és hegyitavacsák között, amelyekben a délutáni magaslatról elgyönyörködöttünk.

Itt valóban egy teljesen új — és így féregmentes — kalyibát bocsátott a gazda rendelkezésünkre. Ez az építmény azonban csupán egy menedékes tetőből állott és éppen a szélől támadott oldalán nem volt befedés. No mindegy, mégis csak menedék és a nagyobb esőtől jól meg fog védeni bennünket.

Alig áldozott le a nap, a levegő jelentősen lehűlt. Felvettük meleg ruháinkat, elkészítettük éjjeli fekvőhelyünket, majd elővettük turista főzőkészülékeinket, hogy vacsoránkat egy jó meleg teával fejezhessük be. A tea rendkívül becses ital ilyenkor. A főzőkészülék egész éjjel készenlétben áll és aki a hideg miatt felébred, csak alágyujt, hogy percek alatt élvezhesse a forró ital jótékony hatását.

Hová lett a denaturált szesz?

Nagy meglepetésünkre a főzőkészülékünk felmondta a szolgálatot, illetve a beletöltött denaturált szesz sehogy sem akart meggyuladni. Nem értettük a dolgot és eleinte a hideg, magaslati levegőnek tulajdonítottuk a „nehéz gyúlékonyságot” és mindenféle előmelegítéssel kísérleteztünk, míg végre rájöttünk a szomorú valóságra, hogy ruszinba ojtott román málhahordóink megérezve az általuk hozott hátizsákban a denaturált szesz szagot, a kulacsot egy óvatlan pillanatban kiürítették és vízzel töltötték meg. Persze, amikor felelősségre vontam őket egre-földre esküdöztek, ártatlanságukat hangoztatva, de a helyzetükön ez most már mitsem változtatott.

El kell ismernünk, hogy embereink az egész út folyamán a legnagyobb figyelmet és szolgálatkészséget tanúsították irányunkban és nem is vészelt el semmi holmink, de úgy látszik, hogy a denaturált szesz varázsának képtelenek voltak ellenállni.

Szerencsére volt nálam egy darab drót, amiből az egyik alumínium edénynek fület csináltam és azon egy gömbölyű fát keresztül dugva, a tábor tüzünk felett a teát mégis csak sikerült megfőznünk. Az éjszakai tea-főzés azonban elmaradt, mert tüzünket egész éjjel élesztani nem tudtuk.

Éjjeli nyugalomunkat a hideg rövidre szabta. El is határoztuk, hogy utunk indulunk mielőst megvirrad. A hajnali szél azonban csepergő esőt és

egyre komorabban gomolygó felhőket sodort felénk. Nem akartunk a hideg éjszaka után egy még hidegebb reggeli fürdőt venni és ezért elindulásunkat egészen fél 8 óráig halogattuk, amikor azután — még mindig borongó ég alatt, de bizva jó szerencsénkben, neki vágtunk utunknak.

A törpefenyők hazájában

Az éjjeli szállásunk érdekében megtett 4000 lépésnyi kitérőnk után ismét fenn vagyunk a 2056 m. magassági ponton, ahol ismét bekapcsolódunk a kékjelzés útjába. Az idő kitisztul, hideg, de nem kellemetlen szélben haladunk tovább. Az Obersia Rebré (2056 m.) és a Repede (2077 m.) csúcsát, valamint a Vörful Negreasét (2052 m.) jobbról hagyjuk. Közben áthaladunk a forrás nyergen is, megtöltve kulacsainkat a kedves buvópatak jéghideg vizéből.

Törpefenyők dzsungelébe vágott utvesztőn haladunk át az 1940-es magaslati pontig. Nagyon vigyázni kell ezekben az áttörhetetlen sűrűségű, szuróságu — egyes helyeken nagyterületet elborító — törpe fenyesekben, mert aki itt utat téveszt, az innen még fejszével is alig tudja kivágni magát.

A térképet és iránytűt állandóan kézben kell tartanunk, mert az utjelzés éppen azokon a helyeken tűnik el, ahol a tájékozódás tekintetében a legnagyobb szükség volna rá.

Azt reméltük, hogy a hegység legmagasabb csúcsának megmászása után barátságos gerincvándorlásban lesz részünk, ehelyett szakadatlanul hullámkodik az ut le és fel és sehogy sem akarnak elfogni a megmászássra váró újabb hegyoldalak.

Áthaladunk a Puzdra vállán, bal kézre hagyva a csúcsot, leereszkedünk a Puzdra és a 2169 m. magaslati pont közötti nyeregbe. Itt megpihenünk, a térképről tájékozódunk majd örömmel pillantjuk meg a Minopirit bányavállalat szögállomásait. Ott lenne az éjjeli tanyahelyünk de hogy hol találjuk meg az odavezető legalkalmasabb utat, azt nem tudjuk, bár a cél szemünk előtt van. „Toronyiránt” nagy mélységbe kellene ugyanis leszállanunk, de a fölösleges „magasság veszteségtől” óvakodunk.

Végül is az előttünk fekvő 2169 m-es magaslatot balról oldalazva érjük el a Galae csúcsot (2054 m.) Küzdelmes ut ez is a meredek hegyoldalon, ahol csak elvétele találunk valami csapászerű ösvényféléket.

Utunk vonalában, a Galae csúca alatti nyeregben a drótkötélpálya alatt, magányos deszkahunyhót látunk. Már messziről ezt szemeljük ki tanyahelyül, mert a tőle jobbra és balra fekvő szögállomások mind távolabb, völgyben fekszenek és nem akarunk ismét fölösleges kitérőt csinálni.

Sietünk lefelé, örömeinkre a deszkabódét teljesen üresen, elhagyottan találjuk és azt mindjárt birtokba is vesszük. Idejében, mert nemsokára az Unókó felől érkeznek turisták, akik rövid beszélgetés után tovább is haladnak, hogy a nekik utirányban fekvő szögállomáson keressenek éjjeli szállást.

Délután fél 5 órakor érkezünk ide, napi teljesítményünk 15.850 lépés volt.

Új keresztény üzlet

Órák, ékszerek

és kegytárgyak nagy választékban.

Javításokat pontosan eszközölök. Aranyat, ezüstöt, briliánt napi áron veszek

Viktor Árpád órás és ékszerész

Rákóczi-ut 3 (v. Herbst üzlet)

Kaukázus, ahol a nagy háború döntő csatáit vívják

Szabadsághősök és szabadságszerető népek hazája a világ egyik legértékesebb területe

Nagyszerű csúcsok és hosszú gerinc-
ek láncolata húzódik a Fekete tenger-
től a Kaspi tóig. A Kaukázus. Az ókori
népek babonás tisztelettel nézték hó-
fedte ormait és álomszerű meséket köl-
töttek az itt lakó természetfölötti lé-
nyekről. Az élénk szellemű görögök, akik
apró hajókkal idáig is eljutottak, ide
képzeltek a tűzoltó Prometheus szabad
börtönét. Ma is mutogatják még azt a
sziklát, ahová gyémántláncokkal kötözték
őket az istenek, hogy megbűnhődjék a lo-
pásért.

A Kaukázus később is jelentős szere-
pet játszik az emberiség történetében.
Asszír, babilonai, ó-perzsa, görög és ró-
mai kultúrák hatáskörébe esett és ezek
mind mély nyomot hagytak a táj arcu-
latán. A népvándorlás korának nomád
népei (hunok, avarok, magyarok, bes-
enyők) pihenőt tartottak itt. Más né-
pek pedig, amelyeket zétvert a na-
gobb számú ellenség, a puszták nyílt té-
rségeiből ide menekültek, a mély völ-
gyek és a rejtett medencék oltalmát adó
birodalmába.

**6 millió ember —
35 népfaj**

A Kaukázus népessége ezért ma is
ilyen töredékek kúszált halmaza. Ezen
a területen közel hat millió ember él,
ahik több mint 35 népfajt képviselnek
és 70 különböző nyelvet beszélnek. Ez
a lakosság tehát nem volt és nem is le-
hetett sohasem egységes. Különálló, na-
gyobb területeket ölelő állam nem
született meg ezen a vidéken.

Kaukázus és az orosz birodalom kö-
zött a XV. és a XVI. század folyamán
keletkeztek kapcsolatok. Szorosabb ösz-
szeköttetésekre azonban csak a XVIII.
században került sor. Nagy Péter a kau-
kázusi földesúrokat megszerezte orosz-
ga számára Derben városát és a mesés-
gazdagságu Bakut. Később Georgia kirá-
lyja, Iraklius, a mohamedán befolyás
ellen Szentpétervár segítségét kérte.
Néhány évvel később, 1801-ben az orosz
cár ki is terjesztette hatalmát Georgiá-
ra. Így nagyterjedésű és gazdag terü-
letek tettek teljesebbé a cárok hatal-
mát.

Ezek után síma és zavartalan ösze-
kötötést kellett biztosítani az újonnan
szerzett területekkel. A Kaukázus ger-
incén, Georgiába vezető egyetlen útat,
a grúz hadiútat állandóan veszélyeztet-
ték az ellenségeskedő törzsek. Az orosz
kormány eleinte kisebb büntetőexpedi-
ciókat vezetett ellenük, később azon-
ban szükségessé vált az egész hegyvidék
meghódítása. Így kezdődött a 65 évig
tartó kaukázusi háború s csak ennek
sikeres befejezése teremtett ezen a terü-
leten azután békés viszonyokat.

A cserkészek szabadság- harca

A Kaukázus szabadságszerető moha-
medán népeit a „muridizmus“ nevű
mozgalom szította felkelésre az orosz
uralom ellen. Vallási fanatizmus fű-
tötte ezeket az embereket, mikor jól
képzett, gyorsan mozgó csapatokkal
szervezett támadást indítottak a gyau-
rok hatalmának megdöntésére. Vezéri-
ket, Samilj imamot odaadó rajongással
vették körül. Nemcsak hadvezért, ha-
nem profétát is láttak legendás szemé-
lyben.

Szamilj fel is tudta használni szemé-
lyi varázsát és rendkívüli szervezőkép-
ségével tekintélyes hadsereget állított ki.

Anglia és Törökország támogatása is
növelte mozgalmának jelentőségét. Sa-
milj uralkodása 25 évig tartott és ez-
alatt a forrongó Kaukázus állandó fe-
szültségben tartotta a hatalmas orosz
birodalmat.

Végül II. Sándor elhatározta, hogy vé-
get vet ennek a hosszadalmas és költsé-
ges háborúnak. Barjatinzkij herceg ve-
zetésével nagyobb katonai egységet küld-
ött a felkelők ellen. A herceg támadá-
sának főiránya a keleti vidék volt, Sa-
milj környezetének fészke. Nehéz és el-
keseredett harcok árán tudtak csak az
oroszok lassan előrenyomulni. A hegy-
lánc mint hatalmas erőd állt a táma-
dók előtt, minden hegy, minden szakad-
ék elfoglalása véres csatákat jelentett.

Az oroszok mégis sikeresen nyomultak
előre. Erődöket építettek a vad hegy-
vidéken, utakat az érintetlen őserdőben
és a fontosabb pontokra helyőrségeket
telepítettek. A hegyi törzsek egymásután
hódoltak meg. Samilj egyre jobban be-
zorult a hegyek közé. Egy nap Barja-
tinskij csapatai egy hegyi település-

nél körül is zárták a bátor imamot és
megfogyatkozott híveit. Az oroszok meg-
adásra szólították fel a magas fennéi-
kon táborozó muzulmánokat de Samilj
büszke üzenetet küldött: „Mi magasan
állunk, felettünk már csak Allah van.
Az oroszok lent vannak — kíséreljétek
hát meg az ostromot...“

Másnap meg is kezdődött a támadás.
Az orosz gyűrű lassan, sok ember élete
árán mind szorosabbra zárult. A moha-
medánok fellegvárukba vonultak visz-
sza. A győzelmet egy orosz csapat ne-
részt vállalkozása aratta le. Ezek ugyanis
kihasználva az éjszaka sötétségét, fel-
másztak egy magas sziklacsúcsra és in-
nem hátbatámadták az ellenséget. Sa-
milj belátta, hogy a további harc kilá-
tástalan és megadta magát.

A legendás hírű kaukázusi vezért meg-
különböztetett tisztelettel és elismerés-
sel fogadták az oroszok. A cár is ven-
dégül látta és csodálatát fejezte bátor-
sága felett. Lakóhelyét Kalugát, majd
Kievet jelölték ki. Samilj tizenkét évig
élt tiszteletbeli fogságban. Élete végén
azt a kívánságát, hogy elzárandokolhas-

A Kaukázus kincsei

be és a Donec iparvidékre.
Az olaj mellett a többi ásványi kincs
(főként ezüst és mangán) jelentősége el-
törpül ugyan, de ez is számottevő ter-
melési mennyiséget tesz ki. Egyébként
a Kaukázus geológiai kutatása még nincs
befejezve és több jel mutat arra, hogy
a vad hegyek még sok kincset rejtnek
magukban.

A Kaukázus természetes gazságsá-
hoz tartoznak még a kitűnő minőségű
fafaják, páratlan gyógyhatású meleg-
források és rendkívül kedvező éghajlata.
Orvosi szakértők véleménye szerint
egyes vizeinek összetétele a világ leg-
jobb gyógyhelyei közé emelik a hegyvi-
déseket.

Igen gazdag és változatos itt a nö-
vényzet is. A hegyekben található ésa-
ki növények mellett Délkaukázus védet-
tebb helyein már délkeleti flórával ta-
lálkozunk. Megterem az ananász, ha-
nán, tea, gyapot. A kaukázusi boroknak
és gyümölcsöknek is nagy hírük van.

A Kaukázus népei

Amint említettük, a Kaukázusban és
közvetlen környékén harmincöt népfaj
él. Ezek között a legjelentősebbek a
következők:

A cserkészek. Már kétezer éve élnek
ezen a területen. Ma a hegyvidék északi
és déli lejtőjén, valamint a Fekete ten-
ge felé eső részeken laknak. A IV. és
V. század folyamán felvették a kereszt-
ténységet, de a XVII. és XVIII. század-
ban mohamedán hitre tértek át. Foglal-
kozásuk a földművelés és az állate-
nyésztés mellett már ősidők óta a keres-
kedés. Viasszal, mézzel, szövetekkel, de
főként rabszolgák eladásával kötötték
üzleteket. A pénzt a legújabb időkig
nem ismerték.

A grúzok. Főként a tifliszi kormány-
zóságban laknak. Magasak, izmosak, vo-
násaik szépek és finomak. Önérzetes,
vitéz és harcias fajta. Vidám, de testi-
leg, lelkiileg lusta, szereti a bort, a fény-
űzést és a mulatságot. Vallásuk görög-
katolikus. Irodalmuk nagyműtű és fej-

son a mohamedánok szent városába,
Mekkába, teljesítette az uralkodó. El-
utazása előtt felkereste a már nyugá-
lomba vonult Barjatinzkij és három
napig a herceg vendége volt. Mikor in-
dulás előtt kocsija már előállott, a két
őreg hadvezér érzékenyülten ölelte át
egymást. Samilj ezután levette kardját
és így szólt: „Hercegem! Harminc évig
viseltem ezt a kardot és senki sem tud-
ta elvenni tőlem. Te voltál az egyetlen,
aki megtehetted volna, de te meghagy-
tad nekem. Most zarándokútra kelek és
ez a kard nem kell nekem többé. Egye-
dül nekem van jogod hozzá, fogadd el
hát tőlem emlékü...“ Ezzel átnyujtotta
kardját Barjatinzkijnek. Így búcsú-
zott el egymástól a két barát, akik vala-
mikor halálos ellenségek voltak.

A vezér elfogatása után a kaukázusi
harcok azonban még négy évig tovább
tartottak. Törökország és Nagybritannia
még fokozottabb erővel támogatták a
felkelőket, így hogy csak 1864-ben, te-
hát egy hatvanöt éves küzdelem záró-
köveként tudták az oroszok ezt a hábo-
rút befejezni. A lakosság egyrésze se-
hogysé tudott megbékülni a kudarcral.
Ezért több mint négyszázezer cserkessz
Törökországba vándorolt ki.

Ettől az időtől kezdve egész a világ-
háborúig békés építőmunka folyt a Kau-
kázusban és a természeti kincsekben
gazdag és kedvező éghajlatú vidék népe
lépést tarthatott a civilizáció fejlődésé-
vel.

A Kaukázus legismertebb népe az
összettek. A hegyvidék középső részének
völgyeiben laknak. Közel háromezer
éve élnek ezen a területen. Történelmük
okupa harc és küzdelem a körülöttük
lakó népek ellen. Vallásukat történel-
mük folyamán háromszor változtatták.
Ma általában keresztények, csak az elő-
kelőség mohamedán. Az ősi pogányság
még náluk is nagy szerepet játszik. Ra-
vaez és kapzi fajta. Rablás, gyilkosság,
veszekedés, verekedés nem megy náluk
ritkaságszámba. Régebben a férfiak
semmit sem dolgoztak, de ma már az
összét férfi kitűnő földműves. Keres-
kedéssel és halászattal is foglalkoznak.
A házi munkát a nők végzik, ők főzik
a éort és a pálinkát és ők készítik a
ruhának való anyagokat. Sorsuk nyomo-
rúságos, mert a férfi rabszolgamódra
hánik velük.

Az ajszorok, a hegyi zsidók, a Kauk-
zus legérdekesebb népei közé tartoznak.
Több vándorhullámmal érték el a Kau-
kázust. Zárkózott természetű s nem ép-
pen szorgalmas nép. A férfi lusta, csak
a nő dolgozik rabszolgá módjára. Egyéb-
ként kereskednek, házalnak, ipart üz-
nek és gyakran nyelveket tanulnak s
tolmácsnak mennek el. Vannak ezek
mellett földművelő zsidók is. A kauk-
zusi zsidók korántsem boldogulnak
olyan szépen, mint európai fajtestvé-
reik. Gazdag alig van közöttük, szegény
annál több, akik faluról-falura kóborol-
va igyekeznek utólrni szerencsájukat.

Polgár könyv- és papírüzlet **átköltözött**
Rákóczi-út 18. **Táv. : 30-78.**
Tankönyvárusításra kijelölt keresztény üzlet.

Egy hét az anyakönyvek tükrében

SZÜLETÉS. Rajkli Antal gyári-munkás fia Antal, Csaba. Kirogye Sándor szobafestősegéd leánya Róza. Vajna László juhász fia László. Gábor. Sebestyén Károly kőművessegéd fia Károly. Joharnyák István napszámos fia István. Joharnyák István napszámos fia Ferenc. Mészáros Imre napszámos fia Imre. Szilágyi Gyula szabósegéd leánya Jolán. Barta Lajos napszámos leánya Ildikó. Lovas Ferenc csizmadia leánya Aranka, Róza. Szabó Imre segédmunkás leánya Mária, Erzsébet. Szabó János cipészsegéd fia István. Fejlesztés András lelkész leánya Judit, Vilma. Kriszta Miklós szobainas leánya Mária, Anna. Szilágyi Lajos Dezső vasesztergályos leánya Gabriella, Mária. Szabó Sándor mozdonyvezető leánya Mária. Bodor László műszaki kereskedő fia László. Bus András m. kir. rendőr leánya Katalin. Frachy Viktor banktisztviselő leánya Friderika. Vincze László Máv. tűzör fia Csaba, László. Nagy Jenő hentessegéd fia Géza, György. Jeremiás Gusztáv szolgálatos mentő leánya Klára. Barta Károly napszámos fia Károly. Farkas Sándor lakatossegéd fia József. Hubert Ferenc molnársegéd fia József, János. Goron Imre Máv. fűtő leánya Margit.

HÁZASSÁG. Turi Jenő m. kir. rendőr és L. Balla Terézia. Pap Ferenc kőművessegéd és Klincse Irma. Tamási Mihály cipészsegéd és Kurucz Ágnes. Dr. Haas Emil Sándor István ügyvéd és Szarka Eszter. Babus Kálmán asztalossegéd és Veres Izabella. Gorboi Lajos Gyula m. kir. csendőrhadnagy és Romanovszky Alice Eugenia. Reincz Lajos borbélysegéd és Krausz Anna. Bagdi Sándor Mihály kőművessegéd és Gulyás Erzsébet. Varga József posta-távirtda munkás és Pap Mária. Budácsik László gyári-munkás és Lázár Etelka. Bernát Károly villanyserelősegéd és Mittelmann Heléna.

HALÁLOZÁS. Pető Zsigmond 21 éves. Bugyik Péter 76 éves. Dormány Sándorné sz. Fehér Terézia 67 éves. Özv. Schiff Éliásné sz. Berger Mária 80 éves. Szabó Juliánna 11 hónapos. Hargos László 3 hónapos. Székely Viktor 9 hónapos. Szin Ferenc 6 hónapos. Gurzó András 5 hónapos. Lakatos Irén 27 éves. Toperczer László 5 hónapos. Homoki Irén 7 hónapos. Toja Mária 16 éves. Özv. Kalarovits Gyuláné sz. Ligeti Juliánna 66 éves. Pataki Jolán 17 éves. Gruz Lajos 59 éves. Homoki Piroška 12 napos. Özv. Práger Dezsőné sz. Récei Juliánna 47 éves. Özv. Csepei Istvánné szül. Móka Juliánna 55 éves. Balogh Imre 41 éves. Ungvári Miklós 62 éves. Csobán Zsuzsanna 30 éves. Papp József 23 éves. Szime Sándor 50 éves. Bus Katalin 5 óra. Tótor Mária 12 éves. Hecskó Mária 64 éves. Rácz Lajos 30 éves. Serdült Sándorné sz. Magyar Ágnes 47 éves. Zsugye Imréné sz. Beringye Mária 62 éves. Gellen Klára 17 éves. Klein Albertné szül. Izsák Erzsébet 32 éves. Bőr Lajos 41 éves. Özv. Cs. Gáspár Sándorné sz. György Vera 55 éves. Fábrián Márta 4 hetes.

Olvassa és terjessze a Magyar Lapok-at

Bonczos Miklós Mohácson beszédet mondott Magyarország és a tengelyhatalmak igazságos ügyéről

Igazságos békét és kifejlődő világot akarunk

Mohácsról jelentik (MTI.): Vasárnap délelőtt nagy ünnepség volt Mohácson, amelyen megjelent Bonczos Miklós belügyi államtitkár is és nagyhatású beszédében ismertette a mai helyzetet. Világháború forgatagában élünk — mondotta. — Nemcsak hadseregek csatáznak egymással szemben, hanem népek és társadalmak állanak egymással szemben. Ebben a szörnyű küzdelemben az a fél marad győztes, amelynek egészséges és tisztá a lelke és erős a karja. Az elmult esztendő komoly próbára tette a nemzetet. Az egészséges és csalhatatlan ösz-

tön, a bátor szív a cselekvést választotta. Beléptünk a háborúba a tengelyhatalmak oldalán, a Duna medence védelmében. Ebben a küzdelemben nem fél erővel léptünk be, hanem a nemzet egész lelkével, minden anyagi és szellemi erejével. Az igazság, jog és méltányosság a tengelyhatalmak oldalán állnak. Mi egy testnek érezzük magunkat a németekkel és olaszokkal. Mi igazságos, méltányos békét akarunk, fejlődő világot, egy új magyar világot akarunk magunk körül kialakítani. — mondotta az államtitkár.

Fontos felhívás az iparüzőkhöz

Jelentkezni kell az igazoló okmányokkal

Nagyvárad város I. foku Iparhatósága a következő felhívást adta ki:

A büntető rendelkezésekre való figyelemztetéssel felhívom az iparüzőket, hogy az 1939. évi IV. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 7720—1939. M. E. sz. rendelet 37. §-a értelmében benyújtott IV. számú bejelentésekben foglalt adatok igazolása céljából okmányaikkal Városháza II. emelet 15. sz. alatt jelenjenek meg és pedig:

1. akik már idézve voltak, de nem jelentek meg;
2. akik megjelentek, de igazoló okmányaikat nem hozták magukkal;
3. akik személyre szóló idézőt lakcímváltozás, vagy egyéb postai kézbesítést gátló körülmények miatt nem kaptak.

A törvény 25. §-a a következőket írja: Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihá-

gást követ el és két hónapig terjedő elzárással büntetendő:

1. aki a jelen törvény alapján elrendelt bejelentési adatszolgáltatási kötelezettségnek nem tesz eleget vagy a hatóság ellenőrzését másképpen akadályozza.

A 26. §. pedig így rendelkezik: Vétsegit követ el és egy évig terjedhető fogházzal büntetendő:

1. aki a 25. §-ban meghatározott cselekményt annak ellenére követ el, hogy kötelességére a hatóság figyelmeztette.

Jelentkezni azoknak is kell, akiknek iparuk később megszűnt, mert azt, hogy iparuk, az arányszám megállapításánál tekintetbe jön-e vagy sem, csak az Iparhatóság bírálhatja el.

Nagyvárad, 1942. augusztus 10-én.

Dr. Varga László s. k. tanácsnok.

Megállapították a buza- és rozsolérmények és malmi melléktermékek eladási árát

Nagykereskedői, kiskereskedői és fogyasztói árak

A m. kir. Közellátásügyi Minisztérium 89.000—1942. sz. rendelete értelmében az alábbiakat hozom Nagyvárad thj. város közönségének tudomására.

A buza- és rozsolérményeknek és a malmi melléktermékeknek legmagasabb malmi eladási ára zsákkal együtt minden malomüzemnél 100 kg-kint a következő:

Búzadara 73.50, nullás lisztek 70, egységes búzakenyérliiszt 37, egységes minőségű búzakarpa 18, egységes rozsliszt 37, egységes minőségű rozskarpa 18, búza- és rozsliszt, búza- és rozsszélkarpa (koptatási melléktermék) 18, malombükköny, malomkorkoly és ocsu szemes állapotban 17, darálva 18, tisztítási hulladék (rostaalja) 10. A Graham-liszt legmagasabb malmi eladási ára zsákkal együtt minden malomüzemnél 100 kg-kint: 44 pengő.

A Graham-liszt előállításánál nyert lérmények és malmi melléktermékek ára azonos a fent említett lérmény- és malmi melléktermékekkel.

A fenti lisztfajták legmagasabb

nagykereskedői ára zsákkal együtt házhozszállítva, függetlenül az eladott mennyiségtől 100 kg-kint a következő:

Ha telephelyén, valamint telephelyén kívül gép- vagy fogatolt járművel közvetlenül a malom szállít a vevőhöz:

Búzadara 74.10—75.50, nullás lisztek 70.60—72, EB. liszt 37.10—38.70, RL. liszt 37.40—38.70, Graham-liszt 44.50—46 pengő.

A fent hivatkozott 89.000—1942. K. M. sz. rendelet 8. paragrafusában foglalt részletezés szerint.

Kiskereskedő a jelen rendelet alapján általa ténylegesen fizetett beszerzési ár és fuvar költség együttes összegéhez búzadaránál, nullás lisztnél kg-kint legfeljebb 6 fillér, az egységes búzalisztnél és egységes rozslisztnél pedig kg-kint legfeljebb 3 fillér kereskedői felárat számíthat.

Az így adódó fogyasztói árak azonban az ország egész területén nem haladhatják meg:

búzadaránál kg-kint 82, nullás lisztnél kg-kint 78, EB. lisztnél kg-kint 42, RL. lisztnél kg-kint 42, Gra-

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

ham-lisztnél kg-kint 52 fillért.

A megállapított fogyasztói árak a csomagolás költségét magukban foglalják.

A finomlisztváltójegy és kenyérváltójegy igénylése végett, valamint a rizs vásárlására jogosító utalvány igénylése végett a gabonalappal ellátott vámörlésre jogosultak által a saját készletükből beszolgáltatott lisztnak a kijelölt átvévo kereskedő által fizetendő ára kg-kint a következő:

Lisztnagykereskedő (elosztó) által történő átvétel esetén

búzadara 72, nullás lisztek 69, EB. liszt 36, RL. liszt 36 fillér.

Kiskereskedő által történő átvétel esetén

búzadara 75, nullás lisztek 71, EB. liszt 38, RL. liszt 38 fillér.

Nagyvárad, 1942. aug. hó 7-én.

Dr. Soós s. k. polgármester.

Szerdán délután közgyűlést tart a Vörös Kereszt választmánya

Nagyvárad. Dr. Hlatky Endre főispán, a várad Vörös Kereszt elnöke szerdára összehívta a városi választmányt és a megtartandó közgyűlésre a következő meghívót adta ki:

A Magyar Vöröskereszt Nagyvárad városi Választmánya 1942. évi aug. hó 12-én délután 6 órakor, a városháza tanácstermében a következő napirenddel rendkívüli közgyűlést tart.

1. A központi igazgatóság 5933—1942. számú leirata, a választmány 1941. évi működése tárgyában.

2. A központi igazgatóság körirata az egyesület alapszabályainak módosítása tárgyában és ezzel kapcsolatos intézkedések.

Felkérem az egyesület tagjait, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Amennyiben a tagok legelőndő számban meg nem jelennek, 1942. augusztus hó 14-én délután 6 órakor ugyanazon helyen újabb közgyűlést tartunk, mely a tagok számára tekintet nélkül határozatképes lesz.

Lisztcsempész zsidót fogott el a rendőrség

Nagyváradon. Hétfőn éjszaka a szolgálatot teljesítő rendőrnek feltűnt egy gyanús kinézésű fiatalember, aki egy nehéz utazókocsart és egy hőrödöt cipelt. Igazolásra szólította fel, amire a fiatalember zavartan hebegett. Miután átvizsgálta a csomagokat, meggyőződött arról, hogy a zsidó a csomagokban lisztet csempészett a városba.

Bekísérése után a csempész azt akarta igazolni, hogy a 40 kiló lisztet a fejadagból spórolta össze Székelyhídon.

A rendőrség az élelmiszert elko-bozta, a fiatal zsidó ellen pedig megindította a vizsgálatot.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Páter Szilveszter eltávozott Nagyváradról

Nagyváradon mindenki ismetre P. Horváth Szilveszter kapucinus atyát aki majdnem 27 évig működött városunkban a lelkipásztorokodás és a hitoktatás terén. Kedves, közvetlen egyéniségeivel, emberszeretettel igen sok barátot és tisztelőt szerzett. Hosszú hitoktatói működése alatt a tanítványok nemzedékei kerültek ki keze alól. Távozására őszinte sajnálkozást váltott ki várososszerte. P. Horváth Szilveszter a moóri kapucinus zárdában folytatja tovább működését.

Helyette dr. P. Röss Bertalan kapucinus atya lett a nagyváradai ház új tagja. P. Röss Bertalanban a nagyváradai zárdai katolikus hitélet és hitoktatás kiváló munkást kapott, akit a város katolikus társadalmá rövidesen szeretettel fogad.

ILNICZKY SÁNDOR NAGYPRÉPOST ELŐADÁSA A MAGYAR GÖRÖG KATOLIKUSRÓL. Debrecenből jelentik (MTI.): A nyári egyetem nemzetiségi tanfolyamán hétfőn Ilniczky Sándor görög katolikus prépost a kárpátaljai kormányzói főbiztos mellé rendelt főtanácsadó előadást tartott „A magyarországi rutének” címmel. Határozottan állást foglalt a nemzetrontó misztifikáció ellen, amely szerint a görög katolikusok nem lehetnek magyarok.

GGNDOLJA'OK azokra, akik távol a hazától a legzordabb télben is helytállnak Magyarországra! Adjatok téliruhát a hadseregnek!

GÖBBELS MINISZTER KÖRUTJÁ AZ ANGOL BOMBATÁMADÁSOK SZINTELYEIN. Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Göbbels birodalmi miniszter ellátogatott a kölni, acheni és düsseldorfi körzetbe. Személyes tapasztalás során közvetlen bepillantást nyert az angol terrortámadások kihatásairól. A bombázástól sújtott lakossággal folytatott beszélgetése nyomán minduntalan megnyilvánult a nyugatnémetországi polgárság szilárd elhatározása és töretlen győzniakarása.

Nagyvárad! Kereskedelmi Csarnok közleménye: fényképész iparosok figyelmébe. Fényképészeti cikkek eladásával csak azok foglalkozhatnak, akiknek erre külön iparjogosi tájékoztató van. Fényképész mesterek és iparosok, — amennyiben fenti cikkek eladásával foglalkoznak, kihágást követnek el és ez jogtalan iparüzés miatt eljárás von maga után.

ESZTERHÁZY JÁNOS GRÓF ELŐADÁSA A SOPRONI NYÁRI EGYETEMEN. Sopronból jelentik (MTI.): Eszterházy János gróf szlovákiai magyar képviselő „államhűség és nevezettség” címmel nagyszerű előadást tartott a soproni nyári egyetemen.

MA KEZDŐDÖTT MEG NEGYVEN FIATAL TEHETSÉGES ATLÉTA HUSZ NAPOS STILUSEDZŐ GYAKORLATA. Debrecenből jelentik (MTI.): A MASZ keleti kerületének megbízásából kedden megkezdődik az országból összegyűlt negyven fiatal tehetséges atléta husznapos stílusedző gyakorlata.

A RAPID A ROMÁN LABDARUGÓ BAJNOK. Bukarestből jelentik (MTI.): A román labdarugó kupát a bukaresti Rapid nyerte, miután az utolsó fordulóban a nagyzebeni egyetem csapata ellen 7:1 arányban győzött.

CSAK AZ A NEMZET remélhet boldogabb jövőt, amely áldozni tud. Adjatok téliruhát a keleti harcúterén küzdő magyar katonáknak!

LONDONBAN MEGKEZDTE MŰKÖDÉSÉT AZ ELSŐ AMERIKAI KATONAI TÖRVÉNYSZÉK. Lisszabonból jelentik: (MTI.) A Stefani jelenti: Londonban megkezdte működését az első amerikai katonai törvényszék.

Nem tudták felbontani a páncélszekrény belső falát a Beleznai-utcai falbontó betörők

Nagyvárad. Saját tud. Ujabb vakmerő betörés történt kedden virradó éjszaka a kórház mellett lévő Beleznai Antal-utca 9. szám alatt, dr. Bérczy Endre dohánygyáruháijában. Eddig ismeretlen tettesek előbb feltörték a nagyáruháza mellett lévő Gerber Ignác kocsifényező műhelyének ajtaján lévő lakatot, majd mintegy 40 cm. szélességben kibontották a falat és az így támadt résen átbujtak a szomszédos nagyáruháza irodájába, ahol megfúrták a sarokban álló páncélszekrényt.

A betörést kedden reggel vették észre, amikor az árudát kinyitották és az esetről nyomban értesítették a rendőrséget. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a betörőknek nem sikerült a páncélszekrény belső falát áttörniük és így meglepődtek azzal, hogy az egyik íróasztal fiókjában találtak 150 pengő készpénzt elemeljük.

Mikor látták, hogy tervük nem sikerült, a másik szobában elhelyezett do-

Segédmotorosok figyelmébe! Motorkerékpárok, varrógépek speciális javítását garanciával megkezdtem. Használt motorkerékpárt veszek és eladok
JAKAB műszerész Kossuth Lajos-utca 5. szám. Telefon: 23-30

IPARTESTÜLETI HIR. Az Építőipari Szakosztály értesíti tagjait, hogy a M. Kir. Állami Gyermekmenhely nagyvárad-i kőműves javítási munkákra árlejtést hirdet. Feltételek a Szakosztálynál.

A LEGJOBBAN FELSZERELT hadseregnek is szüksége van a társadalom szertetére és támogatására. Ezért: lás. suk el meleg téli holmival a messzi idegenben harcoló magyar katonákat!

ut 12. III. em.) ülést tart, melyre a szakosztály t. tagjai tisztelettel meghívtnak s a feltétlen megjelenést kéri az Elnökség.

A BAROSS SZÖVETSÉGBE tömörült Sütőiparosok Szakosztálya folyó évi augusztus hó 12-én (szerdán) délután 3 órakor a Baross Szövetség hivatalos helyiségében (Rákóczi-ut 12. III. em.) igen fontos, a szakosztály minden tagját igen közelről érdeklő ügyek megbeszélése céljából ülést tart, melyre a szakosztály t. tagjai tisztelettel meghívtnak s megjelenésüket kéri az Elnökség.

Tovább utazott Nagyváradról a debreceni Nyári Egyetem 85 olasz diákja. Nagyvárad. Saját tud. Kedden reggel 8 órakor 85 olasz diák látogatta Nagyváradot. A csoportos vendégsereg a debreceni Nyári Egyetem látogatása után tervbe vette, hogy körülutazza Erdély nevezetességét s így került sorba első helyen Nagyvárad. A diákok mindössze három órát tartózkodtak Nagyváradon és miután a Kispipa étteremben kitűnő étvágygal megreggeliztek, megtekintették a város nevezetességét, majd a délelőtti gyorsvonattal Kalotaszeg vidékére utaztak tovább.

FELHIVÁS

Felhívjuk azon iparosaink figyelmét, akik ennyvel dolgoznak, hogy Szakosztályainknál sürgősen jelentkezzenek az összeírás és az utalványok átvétele céljából.

Nagyvárad, 1942. augusztus hó 10. Ipartestület Elnöksége.

RÁDIÓ

Augusztus 12.
 Budapest I.

- 6.40 Ébresztők. Torna. Hírek. Közlemények.
- 10.15 Sovinszky László szalonzenekara
- 11.20 Hangszerszólók.
- 11.40 „A táblabíró cigánya” Felolvasás.
- 12.10 Országos Postászenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vörös kereszt bajtársi rádiószolgálat
- 14.00 Szórakoztató zen.
- 15.20 A kassai rádió műsorából.
- 16.15. Uj költők régi költőkről.
- 17.15 Táncczene.
- 17.55 Nagy Lajos, Endre és Johanna. Előadás.
- 18.20 Honvédműsor.
- 19.20 Rádiózenekar.
- 20.10 Uri muri. Színmű két részben.
- 22.15 Üzen az otthon. A Vörös kereszt bajtársi rádiószolgálat
- 23.25 Horváth Elemér cigányzenekara.

Budapest II.

- 19.00 Marik Irén zongorázik.
- 19.30 Középkori temető feltárása.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Juferov: Rádiózenekar.
- 20.40 Bárány Tamás és Végh György verseiből előad: Kovrig Emil.
- 21-21.40 Légierők fúvószenekara.

Csak keresztény utazók és ügynökök kapjanak arcképes igazolványt

Országos értekezletet tart a Baross Szövetség ügynöki és utazói szakosztálya

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretes, hogy egy miniszteri rendelet előírta az utazók és ügynökök számára az arcképes igazolványt. A Baross Szövetség központilag akarja érvényesíteni befolyását és tekintélyét abban az irányban, hogy a kiosztásra kerülő arcképes igazolványokat csak keresztény magyarok kapják meg. Ebben a tárgyban augusztus 16 és 17-én a Baross Szövetség ügynöki és utazói szakosztálya országos értekezletet tart. A nagyvárad-i Baross-tagozat ezen az értekezleten javobb küldöttséggel képviselteti magát.

Teljes erővel bekapcsolódott a Baross Szövetség a bajtársi szolgálatba

Nagyvárad. Saját tud. A Baross Szövetség nagyvárad-i tagozata már hónapokkal ezelőtt magáévá tette azt a gondolatot, amelyet a Baross Újság hasábjain Houszky János képviselő, országos elnök vetett fel a bajtársi szolgálat megvalósítására. A Szövetség nagyvárad-i csoportja minden erejével igyekezett ennek a bajtársi szolgálatnak az elmélyítésén, mivel érezte a reáharcoló nagy felelősség súlyát a belső front megerősítése érdekében. A Baross Szövetség tudja, hogy a harcútereken csak akkor tudnak egész lélekkel harcolni katonáink, ha hozzátartozóikat biztonságban hagyják itthon. A Baross Szövetség nagyvárad-i tagozata ezért ez uton is felhívja a hadbavonultak hozzátartozóit,

hogy bizalommal forduljanak hozzá, mivel szívesen szolgálnak tanáccsal, útbaigazítással és bármilyen támogatással.

A honvédek számára teli ruha kötésére már felhívták a női egyesületek vezetősegeit, a Baross Női Tábor tagjait. Ezt az akciót is idejében szeretnék lebonyolítani, hogy a szükséges téli ruhakészlet még a tél beállta előtt rendelkezésre álljanak. Már eddig is sokan jelentkeztek, akik készségeen vállalják a kötéshez szükséges anyag vásárlását és annak feldolgozását.

A TERMÉNY. ÉS LISZTKERESKEDŐK SZAKOSZTÁLYA folyó évi aug. 11-én este 7 órakor a Baross Szövetség hivatalos helyiségében (Rákóczi-

A nagyvárad kir. törvényszék
P. 4767—1942. szám.

Idéző hirdetmény

A nagyvárad kir. törvényszék Dr. Dobay Kálmán nagyvárad ügyvéd által képviselt Szalacsi István nagyvárad, Veres Balázs-u. 12. sz. alatti lakos folyamodó kérelme folytán az 1894: XXXI. tc. 77. §-ának b) pontja alapján felhívja az ismeretlen helyen tartózkodó Szalacsi Istvánné szül. Farkas Rozália volt nagyvárad állami anyakönyvvezető előtt kötött házasságon alapuló életközösséget a jelen hirdetménynek a hivatalos lapban történt beiktatását követő naptól számított egy év alatt állítsa vissza, mert ellenkező esetben a folyamodó keresete következtében a bíróság a házasság felbontása felől fog határozni.

Felhívja továbbá, hogy tartózkodó helyéről a bíróságot értesítse, mert ellenkező esetben a megindítandó bontóperben új hirdetményi idézés mellőzésével kinevezett ügygondnok fogja őt képviselni.

Nagyvárad, 1942. évi június hó 7. napján.

Dr. Olasz Béla s. k.,
kir. t-széki elnök.

A kiadmány hitelűl:
Bence s. hiv. tiszt.

Mi újság a piacon?

(Nagyvárad.) A hétfőn megtartott hetipiacon érezhető volt az utóbbi napok kedvező időjárása. A 42 fokos meleg után a termésre jótékonyan hatott a kiadós eső és ennek következménye érezhető is volt a piacon. A paradicsom kilója 40 fillerre esett, hasonlóan a dinnye ára is. Végre elérkezett az az idő, hogy a gyümölcs kilóját pengőn alul lehet vásárolni.

Legmagasabb termelői és viszonteladói árak hétfőn a következők voltak:

Gyümölcsfélék: (Közepes felh.)

Alma 80—140, szilva 40—50, szőlő 150—200, francia barack 300—400, körte 80—200, sárga dinnye 40—50, görög dinnye 40—60 fillér kilogrammonként.

Zöldségfélék: (Erős felhozatal)

1 kgr. burgonya 34—40, paradicsom 40—50, kék paradicsom darabja 20—40, szárazbab 68—72, répa csomója 12—20, hagyma csomója 20 kgr-ja 38, cékla csomója 20—24, 1 darab káposzta 20—40, 1 drb vörös káposzta 20—30, 1 drb olasz 20—30.

Élőállatok:

(Nagy felhozatal, gyenge kereslet)
1 drb szarvasmarha vágó kgr. 120—130 fillér, 1 fejős tehén 500—1000, 1 szopós borjú kgr. 1.40, 1 pár kismacac 40—55, 1 igásló 250—800, 1 paradésló 800—1200 pengő.

Tejtermékek: (Közepes felhozatal)

1 liter tej 40, 1 kgr vaj 680—780, juhtúró 350—410, tehéntúró 120—135, tejfel 150—170, juh sajt 300—340 fillér kilogrammonként.

Kenyér:

1 kilogramm egységes 42 fillér.
Halfélék: (Közepes felhozatal)
1 kgr sulyu ponty 300—340, 1 kgr csuka 200—250, 1 kgr apró hal 120—150 fillér

Szárnyasok: (Gyenge felhozatal)

1 pár csirke 4—5—6 pengő, 1 pár sovány liba 14—16 pengő, 1 pár sovány ruca 8—10 pengő, 1 drb tojás 16—17 fillér.

SPORT

Barátságos mérkőzésekkel készülődik a NAC Nemzeti Bainokságra

Nagyvárad. Vasárnap szép győzelme után a NAC máris megkezdte további készülődését a szombati, illetve vasárnap mérkőzésre. Mint ismeretes a zöldfehér csapat a hét végén Kolozsvárra látogat el, ahol estifényes labdarugó mérkőzés keretében méri össze erejét a KAC együttesével. Vasárnap hajnalban a csapat már újra Nagyváradon lesz és délután az Erzsébet-liget gyepén a Kispest legénységével csap össze.

A várad csapat egészen a készülődés elején van s bár a WMFC-t aránylag könnyen győzte maga alá, vasárnap sikerének titka korántsem a jó erőnlét vagy magának az egész csapatnak kiforrott játékkészsége, hanem a lelkesedés, az igazi NAC sziv. Ehhez azonban az állóképességre is szükség van, csakúgy a csapat harmonikus egységére is, amely aztán olyan együttesé kovácsolja, hogy komoly reményekkel nézhet akár a bajnokság elhódítása elé is.

Mint már beszámoltunk, csütörtökön megérkezik Nagyváradra Szabó Petár is, az évek óta Németországban edzősködő kiváló labdarugó szakember. Így a NAC is azok a kivételes csapatok közé tartozik, ahol három kivételes képességű régi játékosból lett edző fáradozhat a megadott lehetőségek között a játékosanyag kigyurasán. Mindhárom edző a maga, hogy úgymond, reszortjában teljhatalommal lesz felruházva. Munkájuk így szinte már biztos siker ígértével indul.

A napi sportkrónikához tartozik még az a megmozdulás, amely a nagyvárad B-közép mielőbbi felállítását célozza. Vasárnap már voltak, akik próbálkoztak, de hisszük, a bajnokság megkezdéséig a szurkoló tábor is „tömrül.”

A teljes játékos gárda ma délután erőnléti edzést tart az Erzsébet-ligeti pályán, amit holnap a szokásos két-kapus gyakorlás követ.

Férfi ruhákat használtak, használtruha üzletében legjobban áron vehet, eladhat **MOLNAR** Bemer-tér 1. (udvarban.) Hívásra hához jövek.

Nagyváradon rendezik a kerületi úszóbajnokságokat

Levente vizilabdázóink újabb diadala a szegedi úszóviadalon

Nagyvárad. Óriási érdeklődés előzi meg a szombat-vasárnap Nagyváradon lebonyolításra kerülő kerületi úszóbajnokságot. Nagyvárad úszósportja nagy és dicsőséges multira tekint vissza. Elég csak annyit említeni, hogy a megszállás alatt 1926-tól kezdve egyetlen vizilabda mérkőzésen sem sikerült megszakitani a nagyváradiak győzelem sorozatát. Két-három éves kényszerpihenő után az idén újra feléledt a vízisport a körösparti városban.

A kolozsvári hadtestbajnokságok során a várad leventék bizonyultak

a legjobbnak, majd ugyancsak ők a vasárnap szegedi úszóviadalon bizonyították be elsőségüket a magyar fiatalság soraiban. Az NSE nagyjai pedig szép reményekkel törnek szintén a magyar bajnoki küzdelmek felé. Érthető ezek után, hogy joggal tekint egész Nagyvárad sportszerető közönsége a közeledő úszóbajnokság elé úgy, hogy az városunk színecinek újabb győzelmeit hozza.

A nagyszerű küzdelem színhelye a városi partifürdő verseny-medencéje: ahova a napi strandjegyek is belépőjegyül szolgálnak majd.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **AcS Tibor**, Széchenyi tér 6. órák vétele, eladása, szakosított alakítása, javítása

Megtörtént az első közeledés a NAC és Törekvés között

(Nagyvárad.) Hétfőn este együttes ülésre ült össze a NAC és Törekvés vezetősége. Napirenden szerepelt a két egyesület közeledésének az utóbbi időben annyit hangoztatott kérdése.

Eredményképen eddig a következőket sikerült rögzíteni: NAC edző vezető le a pirosfeketék heti készü-

lődéseit, a zöldfehérek vezetői pedig addig is, amíg a végleges megegyezés módzatai nem tisztázódnak, erkölcsi súlyukkal állnak a munkás csapat mellett. Az együttes ülés előtt a Törekvés játékosai mutatkoztak be a NAC-ban, ahol előtűk az induló bajnokság komolyságát és az együttműködés eredményes lehetőségeinek előfeltételeit hangsúlyozták.

Jól szerepeltek a NAC kerékpározói Nagyvárad-Kolozsvár közti versenyen

Nagyvárad. Vasárnap rendezte meg a NAC kerékpáros szakosztálya a Nagyvárad-Kolozsvár közti országúti kerékpáros versenyt. Ennek eredménye hétfőn csak a késő délutáni órákban vált ismeretessé, ugyanis a verseny befutása a tervek-

től eltérően Kolozsvár volt. A Nagyváradról induló mezőny erős ellen-szélben a nehéz útszakaszon is aránylag kitűnő időt futott.

1. Molnár Gyula 5 óra 18 p. (Kolozsár MÁV.)
2. Burján József 5 óra 18 p. (NAC)

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Központban 3 szobás lakásomat elcserelném 2 szobással. Cim a kiadó, ban. 870

Keresünk azonnalra egy-két szobás, mellékhelyiségekkel bíró tiszta lakást. Ajánlatokat Vegyi- és Élelmiszeripari r. t.-hoz, Anyos Pál u. 2—6. 874

Különféle

Hevesi édes **paradicsom uradalmi görögdinnye**

garancia **Jurcsáknál** mellett Nagypiac-tér. Telefon: 11-96.

Elveszett 10-én délelőtt a Szacsavay-utca és Szent László-tér környékén kb. 35 darab fénykép. Becsületességgel találó a neki értéktelen fényképeket magas jutalom ellenében adja le Zerdá-utca 1. szám alatt a Likörgyár irodájában. 879

Eladó Szent János-utcában 4 szobás beköltözhető magánház. Megvehető Popovics ingatlanközvetítő iroda útján. Szent János-u. 6. 880

Eladó Rákossy Jenő-utca és Rimler Károly-utca sarkán levő 316 □ öl ures telek. Ertekezni délelőtt 9—10 között Plehánia hivatalban Rákóczi-ut 28. 878

Jó és rossz állapotban levő használt cementes zsák nagyobb mennyiségben eladó Pintér mérnök, Iványi Ödön-utca 14. 881

Vadászfegyvert 16, vagy 20-ast rendszeres képzésű 2. fűszerizletbe. 872

Allati takarmányozásra kiválóan alkalmas szárított burgonya hulladék nagyobb mennyiségben kapható a Vegyi- és Élelmiszeripari r. t.-nál, Nagyvárad, Anyos Pál-u. 2—6. Telefon 12—31. 873

Jókarban lévő használt perza átvett szőnyeget, modern garderober-szekerényt keresek. Cim a kiadóban. 793

KÉRELEMEL fordulok azokhoz, kik egy elviselt nadrágot tudnának nekem juttatni. Diák vagyok, de nyáron dolgozom, hogy anyámon segítsen. Egyetlen nadrágotam befogtam munkába. Vasárnap templomba sem mehetek. Tisztelettel arra kérem a jószívű embereket, hogy valami viselt férfi nadrágot juttatni szíveskedjenek. Cimem a kiadóban 864

Allást keres

Házakhoz mosni, vasalni olcsón ajánlkozom. Mezeiné, Szigligeti-utca 9. szám. 868

Allást keres 26 éves 4 középsikolát végzett, gépíráshoz értő szegény leány, bármilyen irodai munkát vállal. Esetleg más alkalmazást is elfogad. Ajánlatokat a kiadóba. 852

Allást nyec

Öskeresztény, irodai gyakorlattal bíró tisztviselőt vagy tisztviselőnt kiegészítő alkalmazásra keresünk. Ajánlatokat, Iparvállalat jellegére kérünk a kiadóhivatalba. 877

Szerelő mentőgépkocsivezetőt keres Mentőállomás. 876

Elárusító keresztyény 3—4 középsikolát végzett felvétetik a Musica cégnél, Rákócziut 11. 871

KIADÓTULAJDONOS.

szent László-nyomda M. T.

Fő- és felelősszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** c. elnöke kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.